

Krachtlijnen van het advies over de Klimaattop in Kopenhagen

De EU moet het voortouw nemen

De Minaraad meent dat de EU het voortouw moet nemen bij de onderhandelingen in Kopenhagen. Niet alleen vanwege de voorbeeldfunctie, geo-politieke redenen of om meer onafhankelijk te zijn van geïmporteerde energiebronnen maar ook omwille van de economische voordelen die gepaard kunnen gaan met de transitie naar een koolstofarme samenleving. De Minaraad vraagt dat minstens alle in bijlage 1 bij het UNFCCC vermelde partijen en alle huidige lidstaten, kandidaat-lidstaten van de EU die niet in bijlage 1 staan zich zouden verbinden aan bindende en gekwantificeerde doelstellingen. Ook landen die zich op een ontwikkelingsniveau bevinden en een BBN per capita hebben die vergelijkbaar zijn met de groep van ontwikkelde landen (bepaalde leden en kandidaat-leden van de OESO) zouden bindende en gekwantificeerde engagementen moeten aangaan die in overeenstemming zijn met hun verantwoordelijkheden en mogelijkheden.

De hoofddoelstelling is het beheersen van de risico's van klimaatverandering en het voorkomen van onomkeerbare systeemveranderingen

De hoofddoelstelling volgens de Minaraad is, conform het IPCC-schema, het beheersen van de risico's van klimaatverandering en het voorkomen van onomkeerbare systeemveranderingen. Dit vertaalt zich in de 2°C-doelstelling die op wetenschappelijk en politiek vlak aanvaard is. Daartegenover staat dat ze nog niet omgezet is in een wettelijk bindende doelstelling. Voor de Minaraad moet er dan ook in Kopenhagen voor gepleit worden om de **2° C-doelstelling** effectief wettelijk te doen verankeren in de nieuwe overeenkomst.

Om de wereldwijde gemiddelde temperatuurstijging te beperken tot 2 à 2,4°C boven het pre-industriële niveau (het jaar 1750 wordt hierbij als referentiejaar genomen) dient volgens het IPCC en de EU de CO₂-concentratie beneden de **450 ppm CO₂-equivalent** te blijven.

Om ook daadwerkelijk onder de concentratielimieten van maximaal 450 ppm CO₂-eq te kunnen blijven, is het noodzakelijk om op wereldvlak te komen tot **een mondiaal CO₂-emissiebudget**, dat loopt tot 2050. Er kan immers gesteld worden dat de cumulatieve CO₂-emissies tot 2050 in belangrijke mate zullen bepalen in hoeverre de globale temperatuurstijging binnen de 2°C-marge kan worden gehouden. Dit budget moet via een nieuwe internationale overeenkomst wettelijk vastgesteld worden.

De Raad gaat akkoord met de voorgaande uitgangspunten (2°C-doelstelling, 450 ppm CO₂-eq, globaal budget) maar indien uit nieuw wetenschappelijk onderzoek en inzichten zou blijken dat deze uitgangspunten niet (langer) volstaan voor het beheersen van de risico's van klimaatverandering en het voorkomen van onomkeerbare systeemveranderingen, dienen deze uitgangspunten bijgesteld te worden. De Minaraad beveelt aan om juridisch te verankeren dat men – omwille van recente bevindingen die wetenschappelijk breed bevestigd en gedragen zouden worden – deze uitgangspunten bijstelbaar maakt.

Globaal budget vertalen in nationale budgetten en reductiepaden

De Minaraad beveelt aan, dat men wereldwijd zo snel mogelijk op het benodigde reductiepad zou komen. Immers, gegeven het gelimiteerde CO₂-budget zal elk uitstel leiden tot haast onhaalbare reductiedoelstellingen in de toekomst. Op Europees niveau

worden nu de mijlpalen 2020 en 2050 gehanteerd, waarbij het eerste een afgeleide is van het tweede ("*backcasting*" of terugrekening). De Minaraad pleit ervoor om dezelfde methodiek ook wereldwijd te doen toepassen en wettelijk vast te leggen. Waar mogelijk moeten internationale afspraken vastgelegd worden voor specifieke emissies (scheepvaart, luchtvaart). Een volgende stap is volgens de Minaraad dat het – resterende - globale CO₂-budget voor de periode 2010-2050 verdeeld wordt zodat de nationale CO₂-budgetten van de verdragsstaten berekend en wettelijk vastgelegd kunnen worden. Een laatste stap is het verankeren door elke verdragstaat van een objectief verifieerbaar CO₂-reductiepad. Dit reductiepad zou moeten gebaseerd worden op de nationale CO₂-budgetten, evenals op de nationale reductiepotentiëlen en zou gelinkt moeten worden aan de relevante mijlpalen (2020, 2050, etc).

Doelstellingen tegen 2020 en 2050

De Minaraad vraagt dat de emissies op wereldvlak tegen 2050 gereduceerd worden tot een niveau dat consistent is met de 2°C-doelstelling. De Raad van de Europese Unie steunt de doelstelling - in het kader van de noodzakelijke verminderingen volgens het IPCC door de *ontwikkelde landen* als groep - dat de emissies in 2050 met 80 à 95% verminderd moeten zijn in vergelijking met de niveaus van 1990. De Minaraad accepteert de doelstellingen van de EU maar wijst erop dat er recente studies zijn die aangeven dat men op wereldvlak meer zou moeten reduceren dan wat het IPCC in zijn laatste rapport heeft voorspeld (+50%).

Volgens het vierde evaluatierapport moeten de groep van ontwikkelde landen hun emissies in 2020 met 25 à 40% teruggedrongen hebben ten opzichte van 1990 om de temperatuursstijging te beperken tot 2 à 2,4°C. De Minaraad vraagt dat de emissies op wereldvlak tegen 2020 gereduceerd zouden kunnen worden tot een niveau dat consistent is met het pad naar de 2°C-doelstelling en wijst erop dat de benodigde emissiereducties voor de ontwikkelde landen zich eerder aan het hoogste eind van deze range (25 à 40%) zullen moeten bevinden. De Raad vraagt dan ook dat uitgaande van dit kader de Europese Unie in Kopenhagen de nodige stappen terzake onderneemt.

Transitie naar koolstofarme samenleving

Het feit dat het technisch mogelijk is emissies te reduceren tegen beperkte totale kosten, is nog geen garantie op verregaande reducties in de geïndustrialiseerde landen. Dit hangt ondermeer samen met de verdeling van de kosten en baten, het maatschappelijk draagvlak, etc. De huidige economische crisis (en de daling van de emissies die ervan het gevolg is), biedt mogelijkheden om de 2°C-doelstelling dichterbij te brengen. Immers vele investeringen met hoge CO₂-uitstoot zijn uitgesteld. Wanneer de economie terug aantrekt, is het belangrijk om te kiezen voor investeringen met lage emissies. Het is ook van belang om maximaal gebruik te maken van internationaal geldende maatregelen. Producten worden immers geproduceerd voor een globale markt.

Risico op uithollen doelstellingen

De Raad wijst op het risico van het uithollen van de doelstellingen. Tijdens de onderhandelingen moet er voldoende aandacht gaan naar de opname van sectoren die nu buiten het Kyoto-protocol vallen, de behandeling van overschot aan emissierechten (AAU), LULUCF-activiteiten, etc.

De Minaraad is voorstander om wereldwijde, bindende reductiedoelstellingen (die passen in de 2°C-doelstelling) voor internationale luchtvaart en scheepvaart op te nemen in de overeenkomst van Kopenhagen. Op het vlak van instrumenten pleit de Raad hier voor het gebruik van mondiale, op marktwerking gebaseerde instrumenten.

De Minaraad dringt erop aan dat de AAU's niet mogen overgaan naar het nieuwe systeem. Immers als de AAU's mogen meegenomen worden naar het nieuwe

klimaatregime dan zal dit de prijs van CO₂-rechten op de markt verlagen en zal zodoende de milieu-effectiviteit en impact van het systeem in gevaar komen.

De Minaraad stelt vast dat het vaak moeilijk is om opslag en uitstoot van gassen ten gevolge van LULUCF-activiteiten in te schatten. Hierdoor is de kans op uithollen van de reductiedoelstellingen reëel. De Raad is voorstander van een open, transparante en gestandaardiseerde aanpak van monitoring, rapportering en verificering van de vermeden emissies.

Op het vlak van flexibiliteitsmechanismen benadrukt de Raad het algemene principe dat Vlaanderen er naar moet streven om eerst alle interne beschikbare reductiemaatregelen te realiseren die goedkoper zijn dan het gebruik van flexibiliteitsmechanismen, zodat de inzet van flexibiliteitsmechanismen tot het noodzakelijke kan beperkt worden.

VS, China, India en ontwikkelingslanden

Men moet rekening houden met de gemeenschappelijke, maar verschillende verantwoordelijkheid, "common but differentiated responsibilities".

De Minaraad gaat akkoord dat de ontwikkelde landen het voortouw moeten nemen in de bestrijding van de klimaatverandering en van de negatieve effecten ervan.

De Minaraad wijst er dan ook op dat het van het grootste belang is dat alle grote emittoren (VS maar ook China, India, etc.) deelnemen aan een nieuw protocol. Dit is ook de beste manier om koolstoflekkage te beperken en te voorkomen.

Aanpassing

De aangekondigde maatregelen volstaan niet om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen en aldus de klimaatverandering af te remmen. Naast mitigatie is dus ook een aanpassingsbeleid (adaptatie) noodzakelijk. Adaptatie moet daadwerkelijk een onderdeel vormen van Europese, nationale en sectorale planning. Integratie is nodig op het vlak van tal van beleidsdomeinen (duurzame ontwikkeling, ontwikkelingssamenwerking, milieu en natuur, landbouw, etc.).

Ontbossing en bosdegradatie

Op het vlak van het terugdringen van ontbossing en bosdegradatie (REDD en REDDplus) vraagt de Minaraad in eerste instantie proefprojecten die gevolgd worden door een grondige evaluatie. Indien de evaluatie positief is, moet er snel werk van gemaakt. De Minaraad vraagt ook aandacht voor de verschillende financieringsopties, rechten van de lokale en inheemse bevolking, biodiversiteit, duurzaamheid, lekkage en een onafhankelijk, transparant en sluitend monitoringsysteem.

Financiering richting ontwikkelingslanden

De Minaraad meent dat België en de EU een voortrekkersrol moeten spelen op vlak van de uitbouw van een financieringsmechanisme voor de ontwikkelingslanden. Hierbij moet men erop letten dat de middelen op de juiste plaats terechtkomen en dat deze middelen additioneel zijn aan de huidige middelen. De Minaraad stelt vast dat de extra bijdrage belangrijk maar niet onoverkomelijk is. De Minaraad stelt vast dat het wenselijk is om, naast investeringen in energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, een deel van de inkomsten uit de CO₂-veiling terug te sluizen naar de financiering voor de ontwikkelingslanden. De impact op de economie kan beperkt worden als Vlaanderen een proactief beleid uitbouwt op het vlak van technologie voor CO₂-mitigatie en erin slaagt deze ook te commercialiseren en te exporteren zodat er ook inkomsten kunnen gegenereerd worden uit het klimaatbeleid.

Een juridisch bindend akkoord met afdwingbare doelstellingen.

De Minaraad vindt het belangrijk dat de conferentie van Kopenhagen in december 2009 uitmondt in een juridisch bindend akkoord met een duidelijk emissieplafond per geïndustrialiseerd land voor de periode vanaf 1 januari 2013, met een 5 jaarlijkse herziening alsook afspraken voor grote emittoren en ontwikkelingslanden. Daarnaast dienen ook voor sectoren zoals luchtvaart en scheepvaart globale emissiereducties vastgelegd te worden. Het succes van internationale milieuakkoorden wordt ook mede bepaald door het al dan niet bestaan van een effectief handhavingsmechanisme om de engagementen af te dwingen.

Voor meer info kan u terecht bij:

Jan Verheeke (wnd. Secretaris SAR Minaraad) – gsm: 0496/51.72.59 – e-mail: jan.verheeke@minaraad.be

Francis Noyen (Adj. v.d. directeur SAR Minaraad) – gsm: 0484/17.50.40 – e-mail: francis.noyen@minaraad.be